

บทความวิจัย

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดปัตตานี

นิธิบุญรวิ มูตาซิมบิลลาฮ์¹ อะห์มัด ยี่สุนทร²

¹ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยฟาฏอนี

² ดร.(การบริหารการศึกษา) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดปัตตานี 2) เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดปัตตานี และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดปัตตานี ใช้การวิจัยเชิงปริมาณจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 317 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าทีและการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดปัตตานี ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดปัตตานี จำนวน 4 คน และอาจารย์มหาวิทยาลัย จำนวน 1 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการพรรณนา สังเคราะห์ ตีความ และสร้างข้อสรุปจากข้อมูลต่าง ๆ

ผลการศึกษา พบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดปัตตานี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดปัตตานี จำแนกตามเพศและประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน จำแนกตามตำแหน่งและระดับการศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจำแนกตามขนาดของสถานศึกษาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 3) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดปัตตานีนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรปรับวิสัยทัศน์ให้ทันโลก มีกลยุทธ์ในการบริหารที่หลากหลาย และพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ เปิดโอกาสในการนำเสนอความคิดสร้างสรรค์ คิดนอกกรอบ มีทัศนคติและแนวคิดแบบยืดหยุ่น มีการตรวจสอบติดตามและพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง และมีการสร้างภาคีเครือข่ายความร่วมมือจากทุกภาคส่วน

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม, ผู้บริหารสถานศึกษา, โรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

บทความวิจัย

Innovative leadership of School Administrators in Schools of Education Sandbox, Pattani Province

Ni-ibnurowee Mu'tasimbillah¹ Ahmad Yeesunsong²

¹ Master of Education (Educational Administration), Faculty of Education Fatoni University

² Ph.D. (Educational Administration) Assistant Professor, Faculty of Education Fatoni University

Abstract

This mixed-method study aims to investigate, compare, and study guidelines the innovative leadership of educational institution administrators in Schools of the Education Sandbox Initiative in Pattani Province. The quantitative component analyzes responses from a sample of 317 individuals using surveys, with data analyzed through frequency distributions, percentages, means, standard deviations, t-tests, and one-way ANOVA. The qualitative component involves in-depth group discussions with four school administrators in the Education Sandbox Initiative in Pattani Province and one university lecturer. Collecting data by analyzing data using methods of description, synthesis, interpretation and drawing conclusions from various data.

The findings of this study revealed that 1) both overall and in specific aspects, is at a high level of innovative leadership of school administrators in the Education Sandbox initiative, Pattani Province. 2) Comparative results of innovative leadership when classified by gender and work experience, with statistically significant differences in both overall at the .05 level and classified according to the size of the overall educational institution were significantly different at the .01 level. And 3) Guidelines for developing innovative leadership seem that school administrators should adjust their vision and always ready to deal with change to present creative ideas, think outside the box, and have flexible attitudes and ideas, including with continuous monitoring and development of personnel and a network of cooperation from all sectors has been created.

Keyword: Innovative Leadership, School Administrators, Schools of Education Sandbox

บทความวิจัย

บทนำ

การศึกษาถือเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศ ความเจริญก้าวหน้าของแต่ละประเทศ ขึ้นอยู่กับ การศึกษาของประชากรภายในประเทศนั้น ๆ ทุกประเทศจึงให้ความสำคัญกับการศึกษาและเป็นนโยบายสำคัญ ของทุกรัฐบาลใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศ เนื่องจากการศึกษาถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์ อันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศโดยตรงในอนาคต ดังนั้นการจัดการศึกษาในประเทศไทยจึงมี ความจำเป็นที่จะต้องปรับเปลี่ยนและปฏิรูปให้เหมาะสมกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น โดยการ จัดการศึกษาให้เป็น “การศึกษา 4.0 ผู้เรียนสามารถสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ได้” เพื่อสร้างขีดความสามารถในการ แข่งขันกับนานาอารยประเทศ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) กระบวนการจัดการศึกษาในยุคปฏิรูป การศึกษา จึงต้องมีความสอดคล้องกับความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบัน ด้วยเหตุนี้รัฐบาลจึง ได้กำหนดนโยบายให้เด็กและเยาวชนต้องมีทักษะต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับศตวรรษที่ 21 คือ 1) ทักษะชีวิตและทักษะ การทำงาน 2) ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม และ 3) ทักษะด้านสารสนเทศสื่อและเทคโนโลยี (เหียน ถิ หู ฮ่า, 2560) เมื่อเป้าหมายการพัฒนาผู้เรียนเปลี่ยน ครูก็มีจำเป็นที่จะต้องปรับตัวเองให้มีทักษะในด้านต่าง ๆ ที่เหมาะสม กับยุคสมัยเช่นกัน ซึ่งทักษะที่จำเป็นสำหรับครู มีดังนี้ 1) ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะในการ แก้ปัญหา 2) ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม 3) ทักษะด้านความเข้าใจในวัฒนธรรมที่ต่างกัน ต่าง วัฒนธรรม 4) ทักษะด้านภาวะผู้นำ ร่วมมือร่วมใจ และการทำงานเป็นทีม 5) ทักษะด้านการสื่อสารและรู้เท่าทัน สถานการณ์การเปลี่ยนแปลง 6) ทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารและ 7) ทักษะด้านอาชีพและการเรียนรู้ (สุวณี อึ้งวรกร, 2558) ซึ่งทักษะดังกล่าวมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีในตัว นักเรียนและครูในยุคปัจจุบัน จึงทำให้นักเรียนและครูเกิด ทักษะต่าง ๆ ดังกล่าว

ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญที่จะขับเคลื่อนการบริหารและการจัดการศึกษาให้ก้าวหน้าและเป็น เสาหลักในการพัฒนาความสามารถของครู ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีภาวะผู้นำที่เหมาะสมกับสถานการณ์การ เปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน สามารถใช้พลังและความสามารถของตนในการโน้มน้าว จูงใจและกระตุ้นบุคลากรด้วย วิธีการที่หลากหลาย มุ่งให้บุคลากรเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการทำงานและคิดสร้างสรรค์แนวทางการดำเนินงาน ใหม่ หรือนวัตกรรมใหม่ๆ ที่ทันสมัย เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานและสถานศึกษาสูงสุด สามารถสร้างนวัตกรรม ในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิตและการให้บริการอย่างสร้างสรรค์ (กุลชลี จงเจริญ, 2562 : 7) ดังนั้นภาวะผู้นำ เชิงนวัตกรรมมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในยุคปัจจุบัน เพื่อช่วยขับเคลื่อน สถานศึกษาให้ก้าวหน้าไปยังจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้จนสำเร็จท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงได้ ผู้บริหารสถานศึกษาใน จังหวัดปัตตานี จึงจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนวัตกรรมและการมีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม โดยเฉพาะ ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดปัตตานี

กระทรวงศึกษาธิการได้จัดตั้งโครงการพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา (Education Sandbox) ขึ้น เพื่อส่งเสริม การนำนวัตกรรมมาใช้ในการจัดการศึกษามีเป้าหมาย 4 ประการ ดังนี้ 1) เพิ่มผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ของนักเรียน ทั้ง 3 ด้าน (เจตคติ ทักษะ ความรู้) 2) พัฒนานวัตกรรมการบริหารการศึกษาระดับจังหวัด ขยายผลสู่ระดับชาติ 3) ลดความเหลื่อมล้ำด้านคุณภาพการศึกษา และ 4) ร่วมมือกับภาคี เครือข่ายในการจัดการศึกษา การพัฒนาและ การขยายผลนวัตกรรมการศึกษา โดยมีจุดนำร่องรวม 8 จังหวัด (อิทธิพล รุ่งก่อน และนวรรตน์ รามสุต, 2561)

บทความวิจัย

“พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา” เป็นพื้นที่ปฏิรูปด้านการจัดการศึกษา สามารถปรับนโยบายและกฎระเบียบต่าง ๆ ด้านการศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละพื้นที่ สร้างความคล่องตัว และลดอุปสรรคในการบริหารจัดการ เพิ่มขีดความสามารถในการบริหารของเขตพื้นที่ที่ได้รับประโยชน์สูงสุดจากการกระจายอำนาจตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 (พระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา, 2562) ดังนั้นเมื่อการปฏิรูปการศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาประสบความสำเร็จ การจัดการศึกษามีคุณภาพและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน ก็สามารถที่จะขยายผลนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอน และการบริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ ต่อไป และสามารถที่จะนำเสนอเพื่อเป็นนโยบายการจัดการศึกษาของชาติในอนาคต กระทรวงศึกษาธิการจึงมีการเสนอให้ออกพระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาขึ้น โดยให้มีความเชื่อมโยงกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 เพื่อส่งเสริมให้สถานศึกษามีอิสระในการจัดหลักสูตรตามความต้องการของพื้นที่นั้น ๆ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษาและนักเรียนได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพที่สูงขึ้น มีการคิดค้นพัฒนานวัตกรรมการศึกษาใหม่ ๆ ที่เหมาะสมกับบริบทพื้นที่ (กองกฎหมายการศึกษาและวัฒนธรรม สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2562)

จังหวัดปัตตานี เป็นจังหวัดหนึ่งของพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ซึ่งอยู่ในกลุ่ม 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีนวัตกรรมการศึกษาที่สำคัญ เช่น Active Learning การจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน และ Lesson Study & Open Approach และมีโรงเรียนเข้าร่วมโครงการโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดปัตตานีทั้งหมด 32 โรงเรียน (สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2562)

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดปัตตานี ซึ่งในปัจจุบันยังไม่มีงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้โดยตรงในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในพื้นที่สามารถนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาเป็นกรอบในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดปัตตานี และสถานศึกษาอื่น ๆ ทั่วไปทุกสังกัดในจังหวัดปัตตานีให้เป็นผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม เพื่อสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงด้านการศึกษาในปัจจุบัน เกิดประโยชน์ต่อสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาและนักเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดปัตตานี
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดปัตตานี จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษาที่ต่างกัน
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดปัตตานี

บทความวิจัย

วิธีการศึกษา

การวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) ประกอบด้วยการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีการเก็บรวบรวมโดยใช้แบบสอบถามและการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การสนทนากลุ่ม มีวิธีการศึกษาดังนี้

1. การวิจัยเชิงปริมาณ

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดปัตตานี ปีการศึกษา 2565 จำนวน 32 โรง จำนวน 1,831 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดปัตตานี ปีการศึกษา 2565 จำนวน 317 คน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan 1970 : 608 – 609 อ้างถึงในพิสนุ พองศรี, 2554) และใช้การสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ในการแบ่งชั้นเพื่อเก็บข้อมูล โดยแบ่งตามขนาดและสังกัดของสถานศึกษา

1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่มีโครงสร้าง แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดปัตตานี และตอนที่ 3 ข้อคำถามปลายเปิดสำหรับแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ พบว่าได้ค่า IOC มากกว่า 0.60 ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้ทุกข้อ แล้วนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขไปทดลองใช้ (Try Out) กับโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วมาตรวจให้คะแนนและหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990: 126 – 127 อ้างถึงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540: 125-126) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.89

1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

ผู้วิจัยขอหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี เพื่อขอความอนุเคราะห์และความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย จากนั้นนำแบบสอบถามไปยังโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดปัตตานี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง และเดินทางไปเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเองหลังจาก 2 สัปดาห์ ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป แล้วนำข้อมูลที่ได้มาสรุปผลการวิจัยต่อไป

บทความวิจัย

1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้ความถี่และร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตาราง พร้อมกับคำบรรยายประกอบ

2. ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดปัตตานี วิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดปัตตานี จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา โดยใช้การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปร 2 ตัวที่เป็นอิสระต่อกัน วิเคราะห์ด้วยค่าที (Independent – Samples t-test) และความแตกต่างระหว่างตัวแปรมากกว่า 2 ตัวด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe')

4. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดปัตตานี วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาความถี่ (Frequency)

2. กลุ่มเป้าหมายเชิงคุณภาพ

2.1 ผู้ให้ข้อมูลหลัก

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดปัตตานี จำนวน 4 คน และอาจารย์มหาวิทยาลัย จำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 5 คน

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

เป็นแบบสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จำนวน 1 ฉบับ ลักษณะกึ่งโครงสร้าง สามารถที่จะปรับเปลี่ยนเพิ่มเติมเพื่อให้เกิดความชัดเจนของคำตอบได้ ผู้วิจัยทำการสนทนากลุ่มอย่างไม่เป็นทางการ (Non-official) โดยบันทึกการสนทนากลุ่มจากกลุ่มเป้าหมาย

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยแนะนำตัวพร้อมกับนำเสนอหัวข้อวิทยานิพนธ์ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัย ตามวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดปัตตานี ทั้ง 5 ด้าน จากผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) โดยนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ผลการศึกษา ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดสามลำดับสุดท้ายของแต่ละด้านมาเป็นข้อมูลในการร่วมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการพรรณนา สังเคราะห์ ตีความและสร้างข้อสรุปจากข้อมูลต่าง ๆ ที่รวบรวมมาได้ในสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) นำมาประกอบอภิปรายผลในการศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดปัตตานี

บทความวิจัย

ผลการศึกษา

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดปัตตานี จำนวน 317 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 236 คน คิดเป็น ร้อยละ 74.4 เป็นผู้ที่มิวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 274 คน คิดเป็นร้อยละ 86.4 เป็นครูผู้สอน จำนวน 293 คน คิดเป็นร้อยละ 92.4 เป็นผู้ที่มิประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี จำนวน 134 คน คิดเป็น ร้อยละ 42.3 และเป็นผู้ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดกลาง จำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 53.6

1.2 ผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดปัตตานี พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการทำงานและการทำงานเป็นทีม $\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.55 รองลงมา คือ ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ $\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.58 ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง $\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.55 ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งองค์การนวัตกรรม $\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.59 และด้านการบริหารความเสี่ยง $\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.60

1.3 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดปัตตานี พบว่า

1.3.1 ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดปัตตานี จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

1.3.2 ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดปัตตานี จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งองค์การนวัตกรรม และด้านการบริหารความเสี่ยง และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ในด้านการมีส่วนร่วมในการทำงานและการทำงานเป็นทีม ส่วนในด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ไม่แตกต่างกัน

1.3.3 ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดปัตตานี จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.3.4 ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดปัตตานี จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

1.3.5 ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดปัตตานี จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาโดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในด้านการมีส่วนร่วมในการทำงานและการทำงานเป็นทีม ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งองค์การนวัตกรรม และด้านการบริหารความเสี่ยง และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ในด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ และผลการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ จำแนกตามขนาดของ

บทความวิจัย

สถานศึกษาโดยรวม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ สถานศึกษาขนาดเล็กมีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสูงกว่าขนาดใหญ่ และสถานศึกษาขนาดใหญ่มีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมต่ำกว่าขนาดใหญ่พิเศษ

1.4 ผลการวิเคราะห์การประมวลข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดปัตตานี ผู้วิจัยได้แจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ สรุปตามลำดับความถี่มากที่สุดในแต่ละด้านได้ดังนี้ ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล ยอมรับการเปลี่ยนแปลง ด้านการมีส่วนร่วมในการทำงานและการทำงานเป็นทีม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีส่วนร่วมในการทำแผนร่วมกับบุคลากรในสถานศึกษา มีการทำงานเป็นทีมอย่างชัดเจน ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างทางเลือกใหม่ ๆ แปลกใหม่ และรูปแบบการแก้ปัญหาใหม่ ๆ อาจใช้เทคโนโลยีมาช่วยในการบริหารและการจัดการเรียนการสอน ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งองค์การนวัตกรรม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุน ส่งเสริม พัฒนาและต่อยอด รวมทั้งสร้างบรรยากาศแห่งองค์การนวัตกรรมอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ และด้านการบริหารความเสี่ยง พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการวัดและประเมินผลการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และตรวจสอบ ติดตามอย่างสม่ำเสมอ

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูลวิจัยเชิงคุณภาพ ผ่านกระบวนการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) สรุปได้ดังนี้

2.1.1 ด้านการบริหารความเสี่ยง ควรกำหนดแนวทางการบริหารความเสี่ยงในแผนยุทธศาสตร์ และแผนปฏิบัติการให้ชัดเจนและเป็นรูปธรรม มีการนำนโยบายมาทบทวนและมาวิเคราะห์ SWOT และมีแผนสำรองเพื่อรองรับความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นในแต่ละด้าน

2.1.2 ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งองค์การนวัตกรรม ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสร้างพื้นที่ปลอดภัยในการแสดงความคิดเห็น มีความอิสระทางความคิด โดยใช้กระบวนการ PLC (Professional Learning Community) มีการนิเทศแบบกัลยาณมิตรและเป็นพี่เลี้ยงเพื่ออำนวยความสะดวก

2.1.3 ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารสถานศึกษาต้องนำกระบวนการของการรับรู้ข้อมูลจากภายนอกแล้วย้อนกลับมาดูภายในสถานศึกษาของตนเอง นำกระบวนการ PDCA (Plan-Do-Check-Act) หรือ (วางแผน-ปฏิบัติ-ตรวจสอบ-ปรับปรุง) มาใช้ในการพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง พยายามสร้างความคิดใหม่ ที่มี Growth Mindset และสามารถสร้างแรงบันดาลใจกระตุ้นให้ผู้ตามเกิดความคิดสร้างสรรค์สร้างเจตคติที่ดีและการคิดเชิงบวก

2.1.4 ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำบทเรียนของแต่ละสัปดาห์ หรือแต่ละภาคเรียนมาวิเคราะห์ถอดบทเรียนจะทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ในตัวครูและเด็ก เปิดเวทีให้ครูได้ขยายความคิดและฝึกนวัตกรรมที่จะสร้างบ่อย ๆ ส่งเสริมการต่อยอดผลงานที่สร้างสรรค์มา ต้องคิดเชิงบวก (Husnuzzon) และหวังในความสำเร็จของงานโดยการหมั่นดูอาอ (การขอพรจากพระเจ้า)

2.1.5 ด้านการมีส่วนร่วมในการทำงานและการทำงานเป็นทีม ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีเครื่องมือในการรับฟังความคิดเห็น หรือการมีส่วนร่วมของบุคลากรที่หลากหลาย สร้างบรรยากาศการทำงานและ

บทความวิจัย

การตัดสินใจร่วมกัน ความสำเร็จขององค์กรคือความสำเร็จของทีมงาน ต้องมีภาคีเครือข่ายมาร่วมในการพัฒนา
วางแผนและตรวจสอบสถานศึกษา และการรู้จักบุคลากรในทีมงานเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง

การอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัด
ปัตตานี ผู้วิจัยได้นำประเด็นสำคัญที่พบมาอภิปรายผลดังนี้

1. ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัด
ปัตตานีโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้สืบเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา
จังหวัดปัตตานี มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในการบริหารงาน ซึ่งได้รับการอบรมจากหน่วยงานต้น
สังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง ในฐานะที่เป็นโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดปัตตานี อีก
ทั้งยังมีกระบวนการทำงานแบบร่วมมือระหว่างภาครัฐ และเอกชน มีการบูรณาการในการทำงานของสถานศึกษา
และสถาบันอุดมศึกษาในท้องถิ่นและต่างจังหวัดเพื่อร่วมสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ทางศึกษานำมาใช้ใน
สถานศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดปัตตานี ซึ่งสอดคล้องกับปวิณา กันธิ (2560) ที่ศึกษาระดับภาวะ
ผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 พบว่า โดยรวมอยู่
ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนพื้นที่นวัตกรรม
การศึกษาจังหวัดปัตตานี พบว่า

2.1 ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดปัตตานี
จำแนกตามเพศโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธัญวลัย รักชาติ (2564) พบว่า
ลักษณะสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่แตกต่างกันทางด้านเพศ มีระดับค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับคุณลักษณะภาวะ
ผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารในโรงเรียนกลุ่มดอกเสี้ยว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ไม่
แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนั้นอาจเนื่องจาก ในปัจจุบันผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัด
ปัตตานี ส่วนใหญ่เป็นผู้บริหารที่มีประสบการณ์ด้านการบริหารสถานศึกษายาวนาน และได้รับการฝึกอบรม
อย่างสม่ำเสมอ ต่อเนื่องทั้งก่อนเข้าสู่ตำแหน่งและระหว่างดำรงตำแหน่งจากหน่วยงานต้นสังกัด ทำให้มีความรอบรู้
ในวิชาชีพ สามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุตามเป้าหมาย ซึ่งในปัจจุบันจะเห็นได้ว่า ทั้งเพศ
ชายและเพศหญิงมีความสามารถเท่าเทียมกัน ต่างก็มีความรู้และประสบการณ์ในการบริหารจัดการและการ
ปฏิบัติงานเช่นเดียวกัน เพศที่ต่างกันจึงไม่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน (อิตติขาม เจะหะ ,2564)

2.2 ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดปัตตานี
จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ
จุฑาทิพย์ ชนะเคน (2559) พบว่า ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษามีความแตกต่างกันอย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีวุฒิปริญญาตรีและเป็นผู้ที่
เพิ่งบรรจุใหม่ จึงทำให้ขาดประสบการณ์และความเข้าใจอย่างถ่องแท้เกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารที่มีภาวะ
ผู้นำเชิงนวัตกรรม ไม่สามารถวิเคราะห์คุณลักษณะภายในและภายนอกของผู้บริหารได้อย่างครอบคลุม ซึ่งต่างจาก
ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ซึ่งมีทั้งคุณวุฒิและวัยวุฒิ มีประสบการณ์ที่มากพอ ทำให้

บทความวิจัย

สามารถมองเห็นภาพคุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดปัตตานีได้อย่างชัดเจน

2.3 ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดปัตตานี จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับผลการวิจัยของปาริฉัตร พรสุวรรณ (2562) ที่ศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 4 พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่มีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมแตกต่างกัน จำแนกออกไปตามวุฒิการศึกษา ด้านตำแหน่งงานปัจจุบัน และเงินเดือนที่ได้รับในปัจจุบัน นั้น ทั้งภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นเช่นนั้นอาจเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดปัตตานีเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ มีความรู้ความสามารถ รอบด้านในการบริหาร เข้าใจบริบทของสถานศึกษาที่ตนรับผิดชอบเป็นอย่างดี สามารถมองภาพรวมของสถานศึกษาได้อย่างครอบคลุมและถูกต้อง ได้รับการยอมรับอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในตนเอง ซึ่งแตกต่างกับครูผู้สอน ที่มีหน้าที่หลักด้านการจัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียนเท่านั้น

2.4 ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดปัตตานี จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของปาริฉัตร นวนทอง (2564) พบว่า ความคิดเห็นของข้าราชการครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 ที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกันโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องจากหน่วยงานต้นสังกัดได้เข้ามาอบรมผู้บริหารและครูทั้งแบบ On site และ แบบ On line อย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดทักษะความชำนาญในด้านต่าง ๆ แล้วสามารถนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดคุณภาพต่อผู้เรียนตามมา และผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาพัฒนาตนเองตลอดเวลา

2.5) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดปัตตานี จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาโดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับผลการวิจัยของวิชุดา บุญเทียม และ ศิริพงษ์ เสาภายน (2565) พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยรวมแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากการบริหารสถานศึกษาที่มีขนาดและบริบทของพื้นที่ที่แตกต่างกัน เช่น ความพร้อมของสถานศึกษาทั้งด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน เป็นต้น รวมถึงการมีคุณลักษณะเด่นเฉพาะตัวด้านภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาด้วย จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดปัตตานีมีความแตกต่างกัน

3. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดปัตตานี

ผู้บริหารสถานศึกษาควรปรับวิสัยทัศน์ให้ทันโลกปัจจุบันและตรงกับบริบทของสถานศึกษา สามารถเอื้อมถึงและปฏิบัติได้จริง เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการดำเนินการร่วมกัน มีกลยุทธ์ในการบริหารที่หลากหลาย และพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงใหม่อยู่เสมอ สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการจัดการ

บทความวิจัย

เรียนรู้และส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม กำหนดวิสัยทัศน์ที่สอดคล้องกับแผนการพัฒนาพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของจังหวัดปัตตานี ยอมรับฟังและให้ความอิสระทางความคิด มีเวทีในการนำเสนอและกำหนดภาระงานต่าง ๆ ร่วมกัน สร้างระบบการทำงานที่เข้มแข็ง เป็นทีมที่เข้าใจในทิศทางเดียวกัน มีทัศนคติและแนวคิดแบบยืดหยุ่น (Growth Mindset) มีการจัดอบรมพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง สร้างโอกาสในการนำเสนอแนวคิดสร้างสรรค์ คิดนอกกรอบ ส่งเสริมและพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ใหม่ ๆ ให้ตรงตามยุคสมัย และถูกหลักการศาสนาอิสลาม สร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมองค์การแห่งนวัตกรรม สามารถเป็นที่ปรึกษาและถ่ายทอดความรู้ด้านนวัตกรรมได้ สนับสนุนให้บุคลากรแสวงหาความรู้ และมีการกระตุ้นให้เกิดการสร้างนวัตกรรมในสถานศึกษา สามารถประสานหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญให้การสนับสนุนทางเทคนิคในการจัดทำสื่อหรือนวัตกรรม มีการวิเคราะห์ ประเมิน จัดการ ติดตาม และสื่อสารความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมของหน่วยงาน เตรียมความพร้อมและหาวิธีในการแก้ปัญหาในกรณีที่เกิดปัญหาขึ้นอยู่ตลอดเวลา มีแผนรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว ในทุก ๆ ด้าน มีการวัดและประเมินผลการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และตรวจสอบติดตามอย่างสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดปัตตานีในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1.1 ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารสถานศึกษาควรได้รับการพัฒนาในเรื่องความสามารถในการวิเคราะห์แนวโน้มทิศทางการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา และการนำหลักสันติศึกษามาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน จะทำให้ผู้บริหารมีทิศทางที่ชัดเจนในการนำพาสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ และสามารถขจัดความขัดแย้งที่อาจจะเกิดขึ้นในสถานศึกษาโดยใช้หลักสันติวิธีได้

1.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการทำงานและการทำงานเป็นทีม ผู้บริหารสถานศึกษาควรได้รับการพัฒนาในเรื่องความสามารถในการขจัดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของสมาชิกในกลุ่มและลดข้อขัดแย้งภายในกลุ่มได้ เพราะการทำงานเป็นทีมโอกาสที่จะเกิดความขัดแย้งระหว่างสมาชิกมีสูง

1.3 ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูควรได้รับการพัฒนาให้เป็นนักนวัตกรรมหรือนวัตกรรมเพื่อสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในสถานศึกษา

1.4 ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งองค์การนวัตกรรม ผู้บริหารสถานศึกษาควรได้รับการพัฒนาในเรื่องการสร้างบรรยากาศเชิงสร้างสรรค์ให้บุคลากรสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และประสานหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญให้การสนับสนุนทางเทคนิคในการจัดทำสื่อ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนานวัตกรรมการศึกษาของสถานศึกษาในอนาคต

1.5 ด้านการบริหารความเสี่ยง ผู้บริหารสถานศึกษาควรได้รับการพัฒนาในเรื่อง การกำกับ ตรวจสอบ ติดตามการบริหารความเสี่ยงอย่างเป็นระบบ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยกับกลุ่มประชากรในสถานศึกษา หรือหน่วยงานทางการศึกษาอื่นในจังหวัดปัตตานีและจังหวัดอื่น ๆ เพื่อให้มีขอบเขตที่กว้างขึ้น

บทความวิจัย

2.2 ควรทำการศึกษาเกี่ยวกับกลุ่มประชากรในลักษณะอื่นที่มีส่วนได้เสียในสถานศึกษา เช่น นักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา เป็นต้น เพื่อให้ได้ข้อสังเกตที่หลากหลายยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กองกฎหมายการศึกษาและวัฒนธรรม. (2562). เจตนารมณ์พระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา.
- กุลชลี จงเจริญ. (2562). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- จุฑาทิพย์ ชนะเคน. (2559). การศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยนเรศวร).
- ธัญวลัย รักชาติ. (2564). “คุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารในโรงเรียนกลุ่มดอกเสี้ยวสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2”. วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น. 7(8) , 157-170.
- ปาริฉัตร พรสุวรรณ. (2562). การศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 4. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น).
- ปาริฉัตร นวนทอง. (2564). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพัทลุง เขต 2. (สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหาร การศึกษา, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่).
- ปวีณา กันถิ่น. (2560). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระราชรัฐ เขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการ บริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- พระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562. (2562, 30 เมษายน). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 136 ตอน ที่ 56ก. หน้า 102-120.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สำนัก ทดสอบทางการศึกษาและวิจัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พิสนุ พองศรี. 2554. วิจัยทางการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพมหานคร: ด้านสุทธาการพิมพ์.
- วิชุดา บุญเทียม และ ศิริพงษ์ เสาภายน (2565).” การศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตาม ความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2”, วารสาร มจร มนุษยศาสตร์ปริทรรศน์. ปีที่ 8 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน) 2565, 173-189. ตอนที่ 56ก. หน้า 102-120.
- สุวณี ภู่งวรากร. (2558). “ครู: อกิวัฒน์การเรียนรู้สู่คุณภาพการศึกษาในศตวรรษที่ 21”, วารสารเครือข่าย วิทยาลัยพยาบาลและการสาธารณสุขภาคใต้. 2(1), 65.

บทความวิจัย

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560). “รายงานประจำปี 2560 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา”. (20 มีนาคม 2564). จากอินเทอร์เน็ต. <http://www.onec.go.th/index.php/book/BookView/1601>
- สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2562). “พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา”. เอกสารวิชาการอิเล็กทรอนิกส์. (8 กันยายน 2564). จากอินเทอร์เน็ต.
https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy
- เทียน ธิ ทุ อ่า, และสิรินาถ จงกลกลาง. (2561). “การศึกษาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดกาบบัง ประเทศเวียดนาม”, วารสารวิจัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น (ฉบับบัณฑิตศึกษา) สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. 6(2), 14-24.
- อิตีซาม เจะหะ. (2564). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2. (การค้นคว้าอิสระปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา).
- อิทธิพล รุ่งก่อน และนวรรตน์ รามสูตร. (2562). “การประชุมขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการศึกษาโรงเรียนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ”. (15 มกราคม 2564). จากอินเทอร์เน็ต.
<https://www.moe.go.th/websm/2018/4/ 354.html>